

Haigused kiusavad viinapuid

Üha sagedamini haigestuvad Eestis viinapuud viinapuu-jahukastesse ja viinapuu-ebajahukastesse.

Külalised lõunapoolsetest maadest imestasid senini alati, kuidas meie viinapuudel nii terve lehestik on. Põhjus oli selles, et sealsed taimekahjustajad ei kohanenud meie jaheda kliimaga nii kiiresti kui viinapuu ise. Samuti ei teadnud siinsed linnud ja loomad veel hiljuti, et aedades kasvavad viinamarjad kõlbavad süüa.

Nüüd on ajad muutunud ja üha sagedamini puutume kokku viinapuude kahjustajatega. Osaliselt põhjustavad seda soojemad suved. Esialgu on oht suurem Lõuna-Eestis.

Hahkhallitus ja herilased on valminud viinamarju alati kahjustanud, kuigi aastati eri määral. Hahkhallitus põhjustab tihedama tarjaga sortidel marjade mädanemist, seda eelkõige vihmasel sügisel.

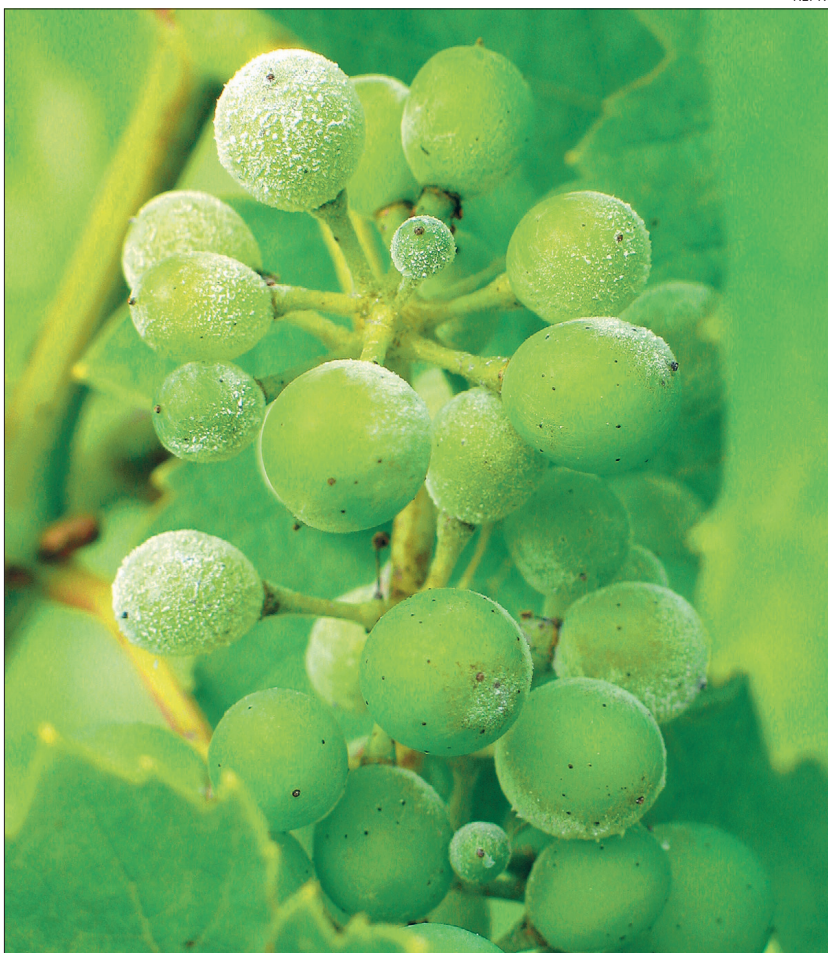
Herilaste eest saab üksikuid ilusamaid viinamarjatarju katta marlikotiga. Üldiselt aga tuleb selle sordi marju, mida nad ründama hakkavad, pidada koristusküpseks. Ega herilasedki tooreid ja hapusid marju armasta.

Viinapuu-jahukaste

Seda haigust põhjustab seen *Oidium Tuckeri*. Haigusele on iseloomulik lehti ja marju kattev jahukas kiht, mis vananedes tumeneb.

Varem esines viinapuu-jahukastet aeg-ajalt kasvuhoonetes, aga eelmise sajandi lõpus muutus see tõsiseks probleemiks ka avamaal Lätis, samuti Rāpina aedades. Õnneks on tänapäeva liikidevahelised sordid haigustele vastupidavamad ja kahjustus lööbib vaid lehtedel ning sellest on vähem kahju. Marjade haigestumine rikub saagi.

Aiapidajad, kes kasvatavad kasvuhoonetes viinamarju, peavad kindlasti arvestama, et selline tõbi taimi ohustab. Haiguse arengut soodustavad kehv õhustatus, tihe lehestik, väetamisega liialdamine, ka kohatine põud.

Viinapuu-ebajahukastele on iseloomulik lehti ja marju kattev jahukas kiht, mis vananedes tumeneb.

Euroopa viinapuu omadustega sordid, millel on paremad marjad, kannatavad jahukaste tõttu sagedamini ja tõsisemalt. Kasvuhoonetes on haiguse tõrjeks kasutatud väevli põletamist sulfuraatorites.

Viinapuu-ebajahukaste

Seda kartuli-lehemädanikuga sarnanevat haigust, mida ka viinapuu-lehemädanikuks kutsutakse, põhjustab seen *Plasmopara viticola*.

Haiguse algusest annavad märku heledad laigud lehe pealmisel poolel, samas kohas lehe allküljel on õrn hallitus. Nakatunud lehed pruunistuvad hiljem ja kuivavad, sajuse ilmaga mädanevad.

Haiguse hilise lööbimise korral pole häda suur: see võib koguni soodustada kasvu lõppemist ja parandada võrsete talveks valmistumist.

2010. aasta suvel hakkas Valgemaal Jaak Eensalu Annemäe talu viinamäel haigus arenema marjade kasvu alguses ja hävis kogu saak. Taimed pole senini täielikult taastunud. Sellelegi haiguse suhtes on tundlikumad maitsvate marjadega euroopa viinapuu sordid.

Kahjuks on haigusõrnad ka amuuri viinapuu geene sisaldavad sordid, mille hulka kuuluvad põhjapiirkondade lemmikud 'Rondo' ja 'Zilga'. Rāpina märkas haigust esmakordselt 2008. aastal sordil 'Pamjat Dombovski'. Tänavu on haigestunud paljud õrnemad

REPRO